

Taller número 2. L'acció docent dins i fora de l'aula al Marroc i a Catalunya.

Participants:

- *Pilar Armengol (CEIP Mestre Morera, Ciutat Meridiana, Barcelona)*
- *Conce Villana i M. Dolors Baucells (CEIP Puig-Agut, Manlleu)*
- *Núria Marín (CEIP Montserrat, Terrassa)*
- *Pepa Feixa (IES Miquel Tarradell, El Raval, Barcelona)*

Moderadora: Rosa Almazán

Relator: Joan M Girona

Assisteixen 35 persones.

IES Miquel Tarradell, Barri El Raval, Barcelona

Experiència que presenta: **Tractament de les llengües.**

Atenció a la realitat del centre, a la diversitat general i particular de cada minoria i als recursos disponibles.

Al centre es parlen 30 llengües familiars. L'aula d'acollida atén un promig de 40 alumnes. Al llarg d'un curs n'hi passen 80. L'ús social del català és minoritari.

A l'aula d'acollida hi ha l'alumnat d'incorporació tardana, a més de l'aprenentatge de la llengua, es treballen l'acolliment emocional i el coneixement de l'entorn.

A les aules ordinàries l'aprenentatge del català i castellà es fa en grups flexibles. De dues línies d'ESO es fan 4 o 5 grups a l'hora de les llengües. L'estímul de poder canviar de grup segons els progressos, motiva realment a l'alumnat.

Implica una organització complexa, la necessitat d'espais per coordinar-se i la participació de professorat d'altres departaments a més dels de llengües.

Anglès: gran diversitat de coneixements previs. Es duen a terme desdoblaments i reforços. Els recursos disponibles no permeten fer agrupaments flexibles.

Llengües familiars: es veu la importància de tenir-les en compte, per millorar, entre d'altres coses, l'autoestima de l'alumnat. S'intenta fer-ho en contextos informals. Cal una reflexió sobre com fer-ho, a qui li tocava, quan i on.

Manca relació amb alumnat autòcton. A l'ESO només hi ha un 20% d'autòctons. Al barri la població autòctona és el 55%. Aquesta diferència els apropa al centre gueto.

Mini debat: els guetos escolars. N'hi ha a diferents poblacions de Catalunya. Hi ha experiències de redistribució d'alumnat (p.e Manlleu), malgrat les reticències de famílies autòctones, escoles concertades i fins i tot professorat públic que porta els seus fills a les concertades. La normativa actual no contempla compartir tot l'alumnat entre totes les escoles finançades amb diners públics. Fan falta decisions polítiques i valentia per part de les administracions.

CEIP Montserrat, Terrassa.

Experiència que presenta: **Comunitat d'aprenentatge per atendre tota la diversitat.**

Realitat del centre: Alumnat divers. Situació social baixa. Famílies castellano-parlants.

Des del 2001 comença el somni de la comunitat d'aprenentatge. Implicació de tota la comunitat educativa. Escola inclusiva. Hi participa tot el claustre i altres persones de manera voluntària: famílies dels alumnes, ex-alumnes, estudiants en pràctiques, ong's, altres...

Exemple pràctic: *Grups interactius*: un mestre i 4 persones a l'aula. Es fan grups heterogenis. La llengua es treballa amb aquesta metodologia. Es duu a terme un cop per setmana com a mínim. La periodicitat augmenta en funció del voluntariat. Hi ha voluntaris marroquins, la qual cosa facilita treballar l'antiracisme.

A més de millorar els aprenentatges ha millorat el clima a les aules, la convivència i la solidaritat entre l'alumnat.

Porten ja sis cursos amb aquest funcionament. L'avaluació és molt positiva.

Activitats extraescolars: participació de les famílies i del voluntariat a la biblioteca, creació d'una ràdio escolar, activitats coordinades amb altres entitats del barri (acollida, handbol, mecanografia, llengua àrab, català i castellà per adults, sortides...)

Han aconseguit un premi per la seva experiència.

CEIP Puig-Agut, Manlleu.

Experiència que presenten: **Juguem i cantem**

Important presència de famílies del Marroc al barri, la seva és la llengua familiar majoritària al centre. Provenen del Nador zona rural, amb poca escolarització prèvia i analfabetisme important entre la població adulta.

Hi ha pla d'entorn, assessora LIC, 42 mestres, 4 vetlladores, 1 tècnica d'educació infantil.

Situació que es troben: poca participació famílies, poca relació immigrants amb autòctons, poca valoració de l'escola.

Projecte: *Juguem i cantem amb mames i papas*. A parvulari 3 anys.

Objectius: implicar les famílies, donar a conèixer costums catalanes, promoure la relació entre les famílies, valorar la feia de l'escola, augmentar l'autoestima dels nousvinguts.

Metodologia: visualitzar les activitats (fer-les al passadís perquè les vegin els pares..). utilitzar un llenguatge força visual per comunicar-se. Aprendre cançons conjuntament pares i nens.

Activitats: La maleta del contes, La capseta de música...

Moments: la tardor, castanyada, Nadal (explicat com una llegenda), sant Jordi, festa de cloenda...

Xerrades. Per a les famílies (ex. sobre l'alimentació)

S'edita un CD amb el recull de les cançons apreses per a cada família.

Enguany hi ha continuïtat a P-4.

Van exposar un pòster "*Juguem i Cantem*"

CEIP Mestre Morera, Ciutat Meridiana, Barcelona

Experiència que presenten: L'elaboració del dol migratori.

Intenten tractar els aspectes emocionals a l'aula d'acollida i facilitar la possibilitat de comunicar-se tots els nens i nenes, de compartir emocions, els records, les il·lusions, d'obrir l'aula d'acollida a d'altres alumnes, d'ajudar a superar els dols...

Nens no han triat la migració, això és una decisió dels seus familiars adults. Alguns infants canvien els seus referents adults en arribar aquí. Pares també estan fent el seu procés de dol.

Dues aules d'acollida: una per aprenentatge de la llengua, amb els recursos adients; una altra per l'elaboració del dol, amb catifes, joguines, peluixos, cadires...

Procés d'elaboració del dol: (primeres sessions)

1ª sessió: la casa d'origen, apareixen colors vius, cases alegres, il·lusions...

2ª sessió: el viatge, importància de fer la maleta, de poder portar coses personals o no (joguines...)

3ª sessió: la casa d'aquí, dibuixos grisos, blocs, tristor..

Si es poden expressar els sentiments, després serà més fàcil treballar la resta d'aspectes (aprenentatges...). Si la llengua ha servit per expressar emocions, després voldran aprendre-la.

Es procura crear un clima que permeti expressar el que senten, que permeti explicar certs comportament (violents, depressius...)

S'ha arribat a ajudar a elaborar altres dols, s'admeten convidats a proposta de mestres o de companys, s'ajuda a preparar (si se sap amb temps) el retorn al país o un canvi de centre.

Van exposar un pòster: *L'aula d'acollida: un paradís*

Abdellah Mou, professor de secundària al Marroc.

Experiència que presenta: Aprenentatge cooperatiu

Com a prèvia exposa que un taller hauria de ser manipulatiu i no només verbal, i que caldria una situació dels assistents en rotllana que permetés veure's les cares i facilités la comunicació.

Considera que aquest Fòrum és útil per a la salut mental dels professionals.

Importància del treball del professor o mestre en els aprenentatges. Al Marroc menys recursos i menys preparació del professorat. Hi ha, però, innovació educativa.

L'aprenentatge cooperatiu implica una relació cara a cara, una interacció social (Piaget) no només cognitiva, i dinàmica de grups. La seva eficàcia és molt superior a la classe magistral.

La seva pràctica afavorirà la construcció i l'organització del grup-classe. Caldrà tenir en compte les diverses possibilitats de l'aprenentatge cooperatiu en funció de les necessitats del grup.

Es reduirà el treball del professor. Augmentarà la solidaritat entre l'alumnat, es potenciaran les diverses capacitats de cadascú i s'aconseguirà un èxit compartit entre tots. A més l'ambient de l'aula serà més relaxat.

Explica breument un parell d'activitats concretes "Nombres con adjetivo" i "Historia del grupo".

Debat final

Totes les intervencions agraeixen als ponents les seves exposicions i valoren la importància del que s'ha ensenyat (i après) i els inputs positius que han rebut. Hom acaba amb més ganes per tornar el dilluns a l'escola i continuar la feina sabent-se acompanyat per tanta gent que està treballant i innovant

A. Mou completa la seva intervenció anterior afegint la importància de les relacions professorat-alumnat i entre els alumnes, la possibilitat de deixar la gestió de la convivència a l'alumnat, la necessitat d'un projecte de centre que impliqui a tot el claustre i la lògica coordinació entre tots, el paper no pas petit del personal no docent dels centres escolars...

Altres intervencions fan referència a valorar la preparació i elaboració del dol; a la importància de tenir en compte els aspectes emocionals a les aules; a l'escola inclusiva; a la salut mental del professorat; a la importància de la formació.

Resumint, el taller ha renovat les il·lusions dels assistents ... i dels que en rebran les conseqüències: companys dels claustres i, sobre tot, de l'alumnat dels nostres centres escolars.

Febrer.07